

HUSITA

Časopis Pražské diecéze CČSH

číslo 3/2018 | ročník XVI | červen 2018

Husitské centrum

Husita vychází 6x ročně

Vydává

Pražská diecéze Církve československé husitské
ve spolupráci s Husitským centrem, o. p. s.,
ISSN 1214-4630
Tisk: Dobel, Lanškroun

Kontaktní adresa

Časopis Husita, Pražská diecéze ČČSH,
V Tišíně 3, 160 00 Praha 6
tel.: +420 777 759 652
e-mail: renata.veliskova@ccshpraha.cz
web: www.ccspraha.cz/casopis-husita

Pověřená redaktorka a jazyková korektura

Renata Velišková

Grafické zpracování

Mgr. Simona Ullspergerová

Príspevky do časopisu

Deadline pro zaslání příspěvků je vždy do 25. každého lichého měsíce. Jedině tak může být zajištěno včasné vydání časopisu a jeho distribuce čtenářům. Děkujeme za pochopení,
R. Velišková, pověřená redaktorka

Spolupracovníci

R. Blösche, J. Boček, Mgr. Z. Břeň, Mgr. K. Čadová-Lukasová, V. Červenka, J. Dezort, Mgr. V. Dezortová, Mgr. O. Dvořák, Ing. M. Hlasivcová, Ing. M. Knězková, PhDr. B. Koblíček, DiS., PhDr. J. Koblíková, Ing. M. Matoušková, PhDr. O. Nytrová, Mgr. P. Osweto, Ph.D., K. Salmonová, Bc. A. Zavřelová, Dr. B. Ždichynec, Mgr. M. Žižková

Distribuci a objednávky zajišťuje

ses. Miloslava Krejzarová,
tel.: +420 234 760 058, mobil: +420 777 759 654
Faktury a potvrzení přijetí plateb zajišťuje
ses. Eva Mlezivová, tel.: +420 234 760 058
mobil: +420 737 212 687

Prodejní místa

Prodejna Blahoslav, Wuchterlova 5, Praha 6
Pražská diecéze ČČSH, V Tišíně 3, Praha 6
Husův institut teologických studií,
Roháčova 66, Praha 3

OBSAH

4–5	Zpráva projektu Afrika Africe 2017	19	Ze života církve
6–8	Husitské centrum	20–22	Rozhovor
9–10	70. výročí úmrtí Jana Masaryka	23	Býti poutníkem
11	TGM – politik střízlivý a jasno-zřivý	24	Esej
12–14	Vznik 1. československého armádního sboru v SSSR	25–26	100 let od vzpoury v boce Kotorské
15	Vašíkovy tematické obrázky	27	Zrcadlo historie
16–17	Po stopách historie		Setkání s Hořícím koněm v Karlíně
18	Půlkulatiný farář Jiřího Vanička	28–29	Bůh jako hráč a experimentátor
		30–31	Je historie opravdu učitelkou života?
		32–33	Kultura
		34	Hudební večery na Žižkově

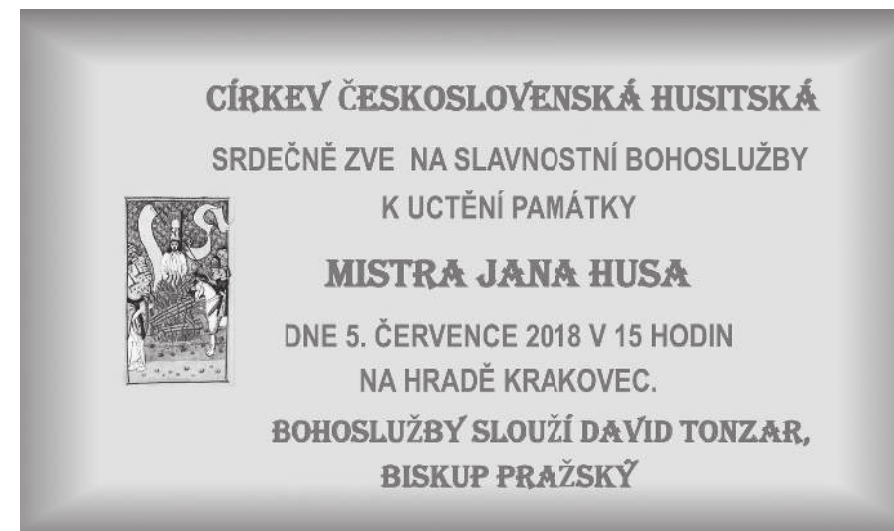
Hledání ctnosti

*Nechť tanec hříšných mýtů
vytvořený ve válce pravd, chci jiný,
citlivější a opravdovější svět.*

*Nechť život naruby,
chci dobro jako cíl ctnosti
v sebezáchovném instinktu.*

*Dobro jako touhu po tom, co není
trochou štěstí krátkou chvílí,
než se svět opět změni.*

Dr. B. Ždichynec

Milí čtenáři,

přemýšlela jsem, o čem by tentokrát měl být můj sloupek. Ráda bych, aby byl veselý, milý, s nadhledem řešil nějakou situaci nebo „problém“, ale stále jsem nemohla na nic přijít. Mám pocit, že lidé kolem mě jsou otráveni, mají „blbou náladu“, jak kdysi pronesl náš bývalý prezident V. Klaus a nic je nebaví. Pořád na něco „hudrají“, nic jim není dobré. Nemohla jsem dlouho přijít na to, čím to je. Až mi najednou blesklo, a to ve chvíli, kdy jsem ve zprávách zaznamenala neustálé handrky o to, kdo bude premiérem, kdo bude leadrem nějaké strany, kdo bude ministrem čehokoliv apod. Když jsem si k tomu přidala letní vedra, která nám ani v noci nedají spát, sucho, že se práší za každým naším krokem, tak mi to najednou bylo jasné. Otravné opakování politického marasmu (nikoliv senilis), kde se točí neustále ti stejní lidé, kteří chtějí páchat dobro pro národ a lidé, kteří z trochy toho nepohodlí, které přináší vysoké teploty a střídavě záplavy a sucho, dělají fatální závěry pro svoji existenci, mě docela „vytáčí“. Naši si proboha pořád všichni stěžujeme? Máme ve své zemi relativní klid, dávno zmizely fronty na cokoli, ekonomika roste, nezaměstnanost klesá, zkrátka – podle mého se máme dost dobře. A čím lépe se máme, tím více jsme rozmazlení a chytí všeho jen toho nejlepšího. A tady pozor – jak říkával můj kamarád – občas si můžete mlasknout, ale běda, jak si zachrochtáte. V ten okamžik je konec a padáte dolů. Myslím si, že Bůh nás sleduje a zároveň

zkouší. Kam až zajdeme se svou rozmrávaností, chtivostí, neschopností snášet trochu nepohodlí. Jakmile překročíme rozumnou hranici, potrestá nás poznáním, že může být ještě hůř. A to je správné. Je třeba si uvědomit, že nic není zadarmo, o všechno co máme, bychom se měli zasloužit a něco pro to udělat. Proto já osobně například neuznávám různé sázky a loterie. Proč bych měla vyhrát peníze, auto nebo dům, když jsem pro to nic neudělala? Jistě by mi to nepřineslo žádné potěšení, kdybych to získala jen tak zbůhdarma. Takže budme skromní! Přijímejme dary boží s pokorou a úctou, snažme se zdánlivě nepřízné osudu brát tak, že to tak asi má být, vždyť ne nadarmo se říká, že „všechno zlé je pro něco dobré“. Pánbůh ví, proč nás stává tam, kde se nacházíme, berme si proto z toho ponaučení a nereptejme, pokorně přijímejme vše dané a hlavně – radujme se ze života se vším, co nám přináší. Jedině tak můžeme být šťastní, veselí a v dobré náladě. Zdravím vás všechny a přeji krásné léto s vedry, dešti, pyly, zdary i nezdary:-)

Renata Velišková
pověřená
redaktorka

Renata Velišková

Zpráva projektu Afrika Africe 2017

Vážení přátelé, děkujeme, že jste otevřeli tyto stránky a čtete si o našich posledních zprávách. Projekt Afrika Africe, založený v roce 2009, nabízí skvělou příležitost pro mládež v Keni. Pokračujeme v poskytování základního a středoškolského vzdělání a IT výcviku mladých chlapců a dívek. Podařilo se nám pokračovat i v roce 2017, rozvíjet programy projektu Afrika Africe, a tak i změnit život mnoha rodin a jejich dětí. Děkujeme vám za současnou i budoucí podporu, která nám pomáhá stále zlepšovat životy druhých.

AFA Počítačové školení

Naše IT centrum v Nairobi poskytuje školení pro mládež ze slumu od roku 2010. Počítačové znalosti jsou nyní zásadní ve všech odvětvích ekonomiky. Máme malou kapacitu, ale poskytujeme odpovídající školení pro různé pra-

covní příležitosti. Studenti opouštějí kurzy s mnohem vyššími znalostmi v počítačových programech, a to jim umožňuje najít pracovní uplatnění v mnoha odvětvích.

V roce 2017 byl udělen certifikát o absolvování kurzu **44 studentům**. Oslavy předávání certifikátů se tentokrát zúčastnil i náš kamarád z České republiky, absolvent ČVUT, Jan z Prahy. Tento program probíhá od roku 2010. Mladí lidé, kteří absolvovali školení IT, mají okamžitě lepší pracovní místa, stávají se zdrojem peněz ve svých rodinách a jejich ekonomický stav se zlepšuje od úplné závislosti až po svobodu. Celkově doposud absolvovalo školení 250 mladých lidí ze slumů. Pokud vezmeme v úvahu, že každý z nich, díky naší podpoře, může pomáhat dalším členům rodiny, pak zjistíme, že jsme pomohli nejenom těm **250** studentům, ale více než **1000** dalším.

Scream Afrika sirotčinec

Náš další program je keňský sirotčinec Scream Africa, který funguje od roku 2008 a stal se místem pohodlí pro chlapce z ulic a rozvrácených rodin. Pomohl již mnoha chlapcům, aby získali vzdělání na základní i střední úrovni. Některé děti byly podpořeny přijetím na dálku, aby mohly získat dokonce vysokoškolské vzdělání. Každý měsíc jim Projekt AFA poskytuje finanční podporu na základní věci, jako jsou potraviny, oděvy

apod. To, co považujeme za základní věc, může být i život měnící okamžik s otevřenými příležitostmi. Momentálně žije v sirotčinci **50 chlapců**.

Podpora vzdělání nebo adopce na dálku

Tento program, který podporuje vybrané studenty, zaznamenal více než třicet studentů, kteří ukončili středoškolské

ské vzdělání, přičemž mnoho z nich dokonce dokončilo univerzity a vysoké školy. Někteří již našli práci v různých odvětvích. Máme radost, když vidíme, jak rychle se mění k lepšímu život těch, kteří od nás dostávají pomoc v rámci našich programů. Od roku 2009 jsme již podpořili **38 studentů**.

Každý, kdo je ochotný pomoci podpořit vzdělávání potřebného studenta, nás může kontaktovat pro více informací.

Projekt můžete podpořit i vy, a to buď jednorázově příspěvkem, nebo mě-

síčním trvalým příkazem na účet 2100890978/2010. Rádi Vám vystavíme potvrzení o daru na daňové příznání, když nás o to požádáte emailem. Na závěr nám dovolte poděkovat vám za podporu a čas, který jste si udělali pro čtení našich stránek.

Phanuel Osweto
– Vedoucí projektu a duchovní CČSH

Husitské centrum

Vaření v NPK Husita

V současné době se v NPK Husita uchýlil nápad vaření s dětmi, které je propojené s edukací v rámci finanční gramotnosti. Každou středu se děti musí dohodnout, co se bude vařit. Zatím se jedná většinou o těstoviny, bramboráky či palačinky. Poté dostanou určitý rozpočet peněz a společně jdeme nakoupit. Děti musí vyjít s penězi, a když jim něco zbude, dává se to na příští týden, tím pádem mohou uvařit dražší jídlo. Pod taktovkou mají též vaření, při kterém jsme jim jako pracovníci nápomocni při těžších úkolech. Každý má v tom svoji roli, jeden kontroluje vaření dle receptu, druhý loupe brambory a třetí například smaží. V teplých dnech, které nás teď provázejí, společně poobědváme na zahrádce. U dětí to má velký úspěch, jsou rádi že se něco naučí a můžou si to i sníst. Je velice zajímavé pozorovat, jak jsou malé děti (okolo

10 let), schopny se společně dohodnout a spolupracovat, když vidí odměnu v podobě společného oběda. Z pohledu sociálních pracovníků je skvělé, že děti se do budoucna naučí vařit, jelikož doma často na to jejich rodiče nemají

čas nebo podmínky. Zároveň je pro děti důležitá prevence v oblasti financí. Nákup potravin je pro nás skvělý nástroj na posílení finanční gramotnosti, jelikož je proveden zábavnou formou. Děti poté samy otevírají témata dluhů, či jak

nakládají s kapesným. Což je v současné době, když na děti přecházejí dluhy rodičů, důležité téma. Jsme velice rádi, že vaření se ujalo a bude, doufáme, že i do budoucna, mít úspěch.

Jarní využití zahrádky

Po slavnostním otevření Meduňky je každý den využívána. Od úterý do čtvrtka se ve 13:00h. podávají zdravé obědy (více informací naleznete na facebookových stránkách Meduňka Komunitní Zahrada Žižkov). Odpoledne se s místními obyvateli zasívají nové květiny a zalévá zahrada. Často se do péče o zahradu zapojují děti z NPK Husita a je zde prostor pro venkovní hry. Děti si tady nabarvily vlastní květináč a zasadily do něj fazole, které si teď chodí pravidelně na zahrádku opečovávat. Na začátku března si jeden klient NPK Husita uspořádal komunitní hrabárnu, kde si každý mohl zadarmo vybrat oblečení a věci do domácnosti. Byla to úspěšná akce, která se na zahrádce určitě nekonala naposledy. Ze zahrádky se nám povedlo vytvořit oázu klidu uprostřed Žižkova, ve které se vždy můžete s někým potkat a popovídat u kávy. *Bc. Anna Zavřelová*

Bohoslužby v Žižkostele

Když se před třemi lety odstěhoval náš varhaník do domova seniorů, stáli jsme před otázkou, jak bude naše náboženská obec pokračovat. Mohli jsme se snažit oživit tradiční způsoby misie a bohoslužby, nebo zkusit něco nového. Díky komunitnímu prostoru jsme navázali určité vztahy s místními obyvateli a společně s evangelickým farářem Mikulášem Vymětalem jsme se snažili pro ně připravit bohoslužby, které by je oslovily. Bohoslužbu jsme zkrátili, zařadili jsme taneční vystoupení Gitane, kde se převážně tančí romské tance a začali jsme používat promítání na stěnu. Používáme části liturgie od Karla Farského, aby si na ně nové společenství zvykalo a postupně naučilo. Část liturgie je doprovázena hrou na kytaru a používáme překlady do romštiny, písně z dodatku zpěvníků, z teze a ze zpěvníku Svítá. Nejoblíbenější bývá modlitba se zapálenými svíčkami nebo pozdrav pokoje, kdy si podáváme ruce se slovy: pokoj tobě, čili romsky smirom tumenge.

Mgr. Zdeněk Břeň

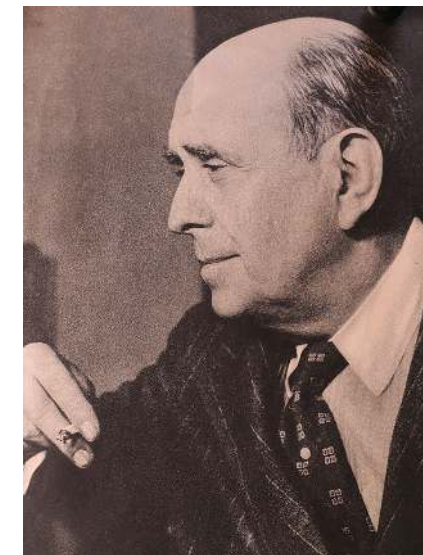

70. výročí úmrtí Jana Masaryka

Dne 10. března byl Jan Masaryk v půl sedmé ráno nalezen mrtev pod okny své pracovny v Černínském paláci v Praze na Hradčanech. Podle pitevní zprávy dopadl na nohy, a proto jeho hlava byla nezraněna. Poslední vyšetřování tragického skonu Jana Masaryka z roku 2003 bylo uzavřeno jako vražda s tím, že pachatel je bohužel neznámý.

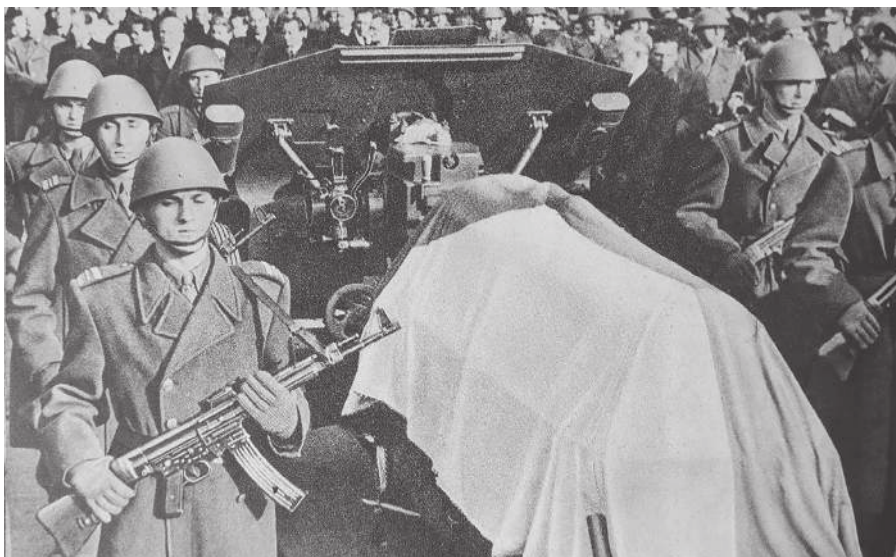
Pohřeb Jana Masaryka se konal v sobotu 13. března 1948 za účasti asi 250 tisíc lidí. Byl pohřben do rodinné hrobky vedle svého otce T. G. Masaryka a matky Ch. Masarykové na hřbitově v Lánech. Až do roku 1989 komunistická policie sledovala a fotografovala příchozí návštěvníky, kteří se přišli poklonit památce prezidenta „Osvoboditele“ T. G. Masaryka a ministra zahraničí Jana Masaryka. Možná kdesi v archivu bývalého STB je i moje fotka, jak se modlím u tohoto hrobu.

Jan Masaryk se narodil 14. září 1886 v Praze na Vinohradech ve vile „Osvěta“ č. p. 165/18. Dnes je tato ulice po-

jmenována po Janu Masarykovi, který byl úspěšným diplomatem i politikem. V letech 1925 – 1938 vykonával funkci vyslance ČSR v Londýně a po obsazení ČSR rezignoval na post vyslance. V době druhé světové války byl ministrem zahraničí v londýnské exilové vládě, kde vykonával i funkce minist-

ra národní obrany a ministra financí. Ministrem zahraničí byl i v dalších třech vládách po roce 1945. Po válce se snažil dělat prostředníka mezi západem a východem, ale nakonec se smířil s tím, že Československo se orientovalo na Sovětský svaz. V září 1947 Jan Masaryk, tak jako Petr Zenkl a Prokop

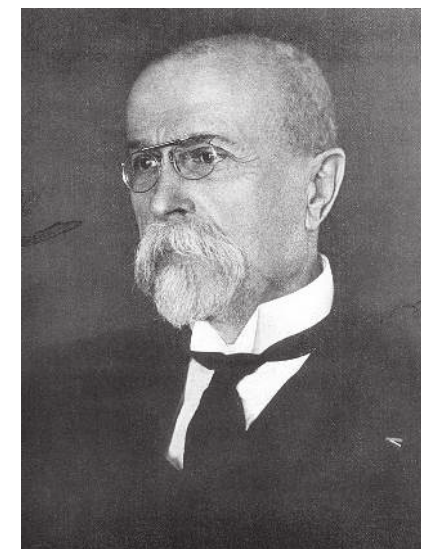
Drtina, obdržel poštou balíček s výbušninou. Vyšetřování prokázalo, že původcem nezdařeného atentátu byl krajský sekretariát KSČ v Olomouci. V únoru 1948 na základě výzvy demokratických ministrů odmítl podat demisi a zůstal v komunistické vládě K. Gottwalda.

Zpracoval: J. Boček

TGM – politik střízlivý a jasnozřivý

Většinou se má za to, že Tomáš Garrigue Masaryk (1850–1937) zastával až do počátku I. světové války (1914–1918) prorakouské a federalistické názory a pozice. Jak uvádí Pavel Kosatík (v knize 100 x TGM, Euromedia Group, ed. Universum, Praha 2017), TGM měl jasno už dávno před tím. Když slavil v březnu 1910 své šedesáté narozeniny, dostal se do ráže a na dotaz, jak posuzuje Rakousko, odpověděl (v té době jako poslanec vídeňského Říšského sněmu a šéf realistické strany): „Položit pod Rakousko dynamitovou patronu a vyhodit je do povětří. Nic jiného nezasluhuje.“ Veřejně hlásal: „Kdo od Rakouska čeká svobodu, ideovost a politický pokrok, je politické dítě.“ A v roce 1912 neváhal říci otevřeně: „Rakousko není nic jiného než oficiální a neoficiální ledabylost (Schlamperei: neřád, nepořádek, nečistota, neupravenost, nedbalost, lajdáctví, povrchnost).“ Zavrhoval teokratic-

nost, splývání církve a státu v jedno. Když Rakousko vstoupilo do války, odmítl teokratický původ Habsburků i jejich nároky na český trůn. Když si Češi Habsburky kdysi (v roce 1526) na trůn přivedli, mají nyní právo je i odvolat: „Jsou vinni touto válkou, jsou překážkou zdravého vývoje v Evropě.“ – TGM zdaleka nebyl sám, kdo k tomuto názoru dospěl. I Otec národa František Palacký (1798–1876), původně stoupenec austroslavismu (koncepte zájmového spojení slovanských národů v rámci habsburské říše), v závěru svého života došel k přesvědčení: „Byli jsme před Rakouskem, budeme i po něm.“ A snad nejpřesněji vyjádřil poměr Čechů k rakousko-uherskému mocnářství známý anarchista a spisovatel Jaroslav Hašek: „Taková blbá monarchie nemá ani na světě být.“ (Osudy dobrého vojáka Švejka, Díl 1, Kapitola 15.)

(BK, jSk)

Vznik 1. československého armádního sboru v SSSR

Na podzim roku 1938 došlo na základě Mnichovské smlouvy a tzv. Vídeňské arbitráže k odstoupení československého pohraničního území ve prospěch Německa, Maďarska a Polska a byla vytvořena II. Československá republika.

Po několika měsících, 15. března 1939, bylo rozbití ČSR dokonáno. Slovensko zradilo a vytvořilo si svůj vlastní stát, Podkarpatskou Rus zabrali Maďaři a zbytku státu Německo vytvořilo Protektorát Čechy a Morava. Někteří vojáci a část civilního obyvatelstva se nechtěli smířit s obsazením republiky a snažili se dostat za hranice, kde by mohli bojovat proti fašistickému Německu. Jednou z možností bylo uprchnout do Polska, kde ale Češi byli Poláky velmi chladně vítáni. Po napadení Polska Německem a Sovětským svazem českoslovenští vojáci, až na výjimky, do ozbrojeného konfliktu nezasahovali. Po porážce Polska část našich vojáků pod velením podplukovníka L. Svobody přešla do Sovětského svazu (druhá část přešla do Rumunska), kde byli internováni v opuštěných kláštřích a kasárnách a někteří byli vězněni v gulagu. Většinu internovaných vojáků se z této skupiny podařilo v roce 1940 transportovat do Francie a Anglie, i na boje v severní Africe a na západní frontě. Poslední transport odjel ze Sovětského svazu na střední východ v květnu 1941. Mezi vojáky se projevovalo různé politické smýšlení, a tak se vytvořily dvě skupiny. Jednou skupinou byli příznivci Sovětského svazu a vyznačovali se nošením hvězd (říkali jim hvězdáři), a ti chtěli vystoupit z československé jednotky a vstoupit do řad Rudé armády. Druhá početnější skupina masarykovského smýšlení se vyznačovala tím, že vojáci nosili trikolóru a chtěli se

dostat do Francie (říkalo se jim Francouzi). Odjezdem vojáků na západ se počet východní skupiny značně snížil. Ani L. Svoboda to v Sovětském svazu neměl nikterak lehké. Bylo mu vyčítáno, že za I. světové války bojoval v legiích proti Rudé armádě a ruská NKVD jej považovala za špiona, a proto ho odsoudila k trestu smrti. Život mu zachránilo to, že před okupací (podle některých zdrojů) spolupracoval se sovětskou rozvědkou, a proto rozsudek byl zrušen na základě pokynů z Kremle. Podle svědectví československých vojáků a občanů byly podmínky v gulagu velmi kruté. Každý vězeň pracovního tábora musel plnit pracovní normu. Pokud ji neplnil, byl mu omezen přiděl jídla. Při neplnění pracovní normy delší dobu z důvodu nemoci nebo malé fyzické kondice byli předvoláni na velitelství pracovního tábora údajně z důvodu výměny prádla. Pak je už nikdo živé nespatriil. Postoj Moskvy se změnil až po napadení Sovětského svazu Německem a po obnově diplomatických styků (18. července 1941) mezi exilovou československou vládou v Londýně a Sovětským svazem. Díky intervenci prezidenta Beneše byli českoslovenští občané na příkaz Moskvy postupně propouštěni z gulagů. Jednalo se o stovky především vojáků, Rusů a Volyňských Čechů, kteří při propuštění z radosti plakali z nabytí svobody a slibovali, že za prezidenta Beneše jsou ochotni položit i život. Bohužel, po vstupu do československé armády a v bojích na Ukrajině, v Polsku a Československu, často život položili.

Buzuluk

Počátkem roku 1942 se v Buzuluku (město v Orenburské oblasti, leží jihozápadně

od Uralu), začal formovat 1. samostatný polní prapor, který měl 979 mužů a 38 žen. Po výcviku jednotky podplukovník Svoboda, bez vědomí exilové vlády, napsal osobní dopis (28. srpna 1942) Stalinovi s žádostí o nasazení polního praporu na frontu. Stalin žádosti vyhověl a jednotku nechal vyzbrojit (stejnokroje našich vojáků byly anglické). Bylo to v době, kdy bylo na dosah vítězství v bitvě u Stalingradu (trvajících od 21. srpna 1942 do 2. února 1943). Československá jednotka v počtu 26 důstojníků, 10 rotmistrů, 237 poddůstojníků, 7 důstojnic a 663 vojinů a vojínek (pouze 36 vojáků zůstalo v Buzuluku), odjela včetně výzbroje na frontu 30. ledna 1943 vlakem (měl 67 vagónů) ve směru na Charkov. Cesta transportu vlakem skončila v železniční stanici Valujky 19. února. Další 350 km do Charkova musela jednotka ujet v noci pěšky, protože trať byla poškozená a také proto, že hrozilo letecké napadení vlaku. Vojenská situace byla pro Sověty tehdy příznivá, protože německé vojsko kapitulovalo u Stalingradu a vyklidilo strategické město Charkov (byl obsazený německou armádou už v říjnu 1941), kde byla železniční i silniční křižovatka. Německé vojsko se stáhlo i z oblasti v okolí Charkova, což vytvořilo velkou územní kapsu. Byl to ale pouze taktický manévr polního maršála Mansteina, který ustoupil proto, aby přeskupil armádu a pak drtivým útokem zaútočil na sovětské pozice. Protože se Rudá armáda následně nacházela ve svízelné situaci, byl 3. března vyhlášen v Charkově poplach a československá jednotka dostala rozkaz zaujmout postavení na břehu řeky Mža na úseku Mirgorod – Sokolovo – Arťuchovka.

Československý armádní sbor v SSSR

75 let bitvy u Sokolova

Československá jednotka na základě rozkazu zaujala postavení u obce

Sokolovo, kde vybudovala ve směru předpokládaného útoku zákopy. Českoslovenští vojáci měli anglické uniformy a byli vyzbrojeni pěchotními zbraněmi, několika protitankovými puškami a dvěma protitankovými kanony. Obranou Sokolova byl pověřen velitel 1. roty br. nadporučík Otakar Jaroš, který dostal od plukovníka Svobody rozkaz ubránit městečko za každou cenu proti jednotkám německé 6. tankové divize. Část jednotky čekala v záloze za řekou Mža. Byl to nerovný boj proti mnohem početnějšímu nepříteli, který měl k dispozici obrněné transportéry a tanky. Ironií osudu bylo to, že značná část německých tanků této divize byla vyrobena v Československu. Po nerovném boji s těžkou bojovou technikou obránci zaujali kruhovou obranu u pravoslavného kostela (zasvěceného Zesnutí sv. Bohorodice), kde br. O. Jaroš i většina obránců padla. Celkem padlo 108 československých vojáků a 114 dalších bylo zraněno. Při protiofenzivě Němci znovu obsadili město Charkov a těžce zranění, kteří zůstali ještě v nemocnici, byli 14. 3. 1943 na pokojích postříleni. Mezi nimi bylo i šest československých vojáků. Za příkladnou statečnost byl br. O. Jaroš, jako první cizinec, dne 17. 4. 1943 vyznamenán in memoriam Zlatou hvězdou hrdiny SSSR a Řádem Lenina. Obdržel také Československý válečný kříž 1939 a Československý řád Bílého lva „Za vítězství“ a byl také povýšen do hodnosti kapitána in memoriam. Po br. O. Jarošovi bylo pojmenováno 92 ulic, z toho 16 na Slovensku a na Ukrajině. S portrétem O. Jaroše byly také vydány československé známky, a to v emisi v Londýně a v Sovětském svazu.

Pravoslavný kostel v Sokolově, kde probíhal poslední boj O. Jaroše a našich vojáků, byl v roce 1959 zbořen, aby zde mohl vzniknout „kolchoz Vel-

ké říjnové revoluce“. Dnes je na tomto místě z několika trubek sestaven pravoslavný kříž. V době vlády N. S. Chruščova (byl národností ukrajinské) v SSSR zaniklo 35 tisíc pravoslavných chrámů. Uprostřed obce byl vybudován památník padlým československým vojákům a muzeum bitvy. Byl jsem velmi rád, že jsem se mohl zúčastnit pietního aktu s br. biskupem D. Tonzarem a s J. Šmerdovou – Koulovou u příležitosti 75 let bitvy. Společně s představiteli Ministerstva obrany, AČR, zástupců Parlamentu ČR, Československé obce legionářské, jsme uctili památku našich hrdinů.

Boje 1. československé brigády na Ukrajině a v Polsku

Po bitvě u Sokolova naše jednotka se štěstím vyvázla z obklíčení. Postupně byla doplňována o nové příslušníky, kteří byli propuštěni ze sovětských gulagů (většinou se jednalo o Rusíny z Podkarpatské Rusi a Slováky, kteří padli do zajetí), a to 3 517 vojáků. Poté vznikla 1. československá samostatná brigáda, která byla doplněna o tankovou výzbroj a další těžkou techniku. Počátkem listopadu 1943 se brigáda zúčastnila bitvy o Kyjev, kde dosáhla významného úspěchu. Brigáda byla vyznamenána Suvorovovým řádem 2. stupně a tři její velitelé Antonín Sochor, Richard Tesařík a Josef Buršík obdrželi titul hrdiny Sovětského svazu. Další boje brigády se uskutečnily na ukrajinském území v Žetomyrsko-berdyčevské a Korsuň – ševčenkovské operaci u Čerchaňova, Vasilkova, Bílé Cerekve, Žaškova a u Ostrožan. Po osvobození Volyně (kde žila asi třicetitisícová česká menšina), a po propuštění československých občanů ze sovětských gulagů, se brigáda početně značně rozrostla a vznikl tak 1. československý armádní sbor o počtu 16 000 vojáků. Postupně sbor narostl také o vojáky První slovenské

pěší divize, kteří bojovali proti SSSR a po zajetí jim bylo umožněno vstoupit do Československé armády. K významným bojům, kde se vyznamenali českoslovenští dělostřelci, patřila také Jaselská operace ve východním Polsku, směřující k osvobození Krakova.

Boje na československém území

Osvobozující boje armádního sboru na území ČSR. Na Slovensku předčasně vypuklo Slovenské národní povstání a vzápětí byla zahájena útočná akce sovětských, rumunských a československých vojsk, které se měly spojit. Slovenské povstání bylo záhy poraženo a Slovenská armáda, která měla držet průsmyky v Karpatech, byla odzbrojena. Tato útočná akce nebyla řádně připravena a v nepříznivých podmínkách to bylo plýtvání lidských a materiálních sil sovětských, rumunských a československých vojáků. Nakonec bylo osvobozování východního Slovenska zastaveno a boje skončily až v dubnu 1945. V bojích padlo 1800 československých vojáků, mezi nimi i generál J. Vedral – Sázavský. Československý armádní sbor po osvobození Slovenska a po zapojení místních partyzánů vzrostl na 50 tisíc mužů. Na našem území se zúčastnil ještě bojů v Ostravsko – opavské operaci a v Bratislavsko – brněnské operaci. Východní československá armáda (říkalo se jí také Svobodova armáda, nebo také „Svobodovci“) vstoupila do Prahy 10. května. Dne 17. května se zúčastnil 1. Československý armádní sbor vojenské přehlídky v Praze. Velitelé armádního sboru byli generálové L. Svoboda, J. Kratochvíl a B. Boček.

Zpracoval J. Boček

Zdroje: J. Klůč – Kapitán O. Jaroš, archiv vlastní

Vašíkovy tematické obrázky

Vašík si po návratu ze školy v přírodě v Harrachově dovezl kromě řady zážitků z výletů, také vlastnoručně namalované triko. S ostatními dětmi malovali trika podle své vlastní fantazie poslední den pobytu. Protože malba je velmi zdařilá a opět potvrzuje Vašíkův talent a zapálení pro výtvarno, chceme se s Vámi o jeho „výrobek“ podělit.

Po stopách historie

Jan Žižka býval mým oblíbeným hrdinou už od klukovských let – i když tehdy nám ho ve škole prezentovali v podobě přibarvené dobovou komunistickou ideologií, znali jsme ho ve Štěpánkově podání z Vávrových filmů. Rád jsem četl Jiráskovy romány Proti všem a Mezi proudy. A především jsem trávil se Žižkou část každých školních prázdnin, neboť jsem měl babičku a dědu ve městě Táboře, a denně jsem tam chodil na náměstí kolem jeho sochy. Spleťtité tábořské uličky dýchaly atmosférou těch dávných časů a jako by v nich dosud dřímala ozvěna chorálu „Kdož jsú boží bojovníci“. S klukovskou partou jsme si rádi hráli na husity, ale nikdo nechtěl dělat křížáky, kteří budou bití!

Během dalších let jsem byl svědkem toho, jak se proměňovaly názory na Jana Žižku. Jednou ochránce chudého lidu a málem komunistický stratég, vzápětí zase náboženský fanatik, tu příkladný vlastenec a obránce českého jazyka, a jindy zase loupežník, zákeřný terorista, ničitel památek a masový vrah... Tolik protikladných přívlastků, tolik bezvýhradného obdivu na straně jedné a vzteklé nenávisti na straně druhé!

Jenže pod všemi těmi nálepkami byl člověk se svými city, emocemi, s nelehkým osudem a hlubokou vírou v Prozřetelnost Boží. O mnohém svědčí jeho osobní dopisy, které sice diktoval pisařům, kteří je přizdobili typickými dobovými obraty korespondenčního slohu, ale přesto jimi prosvítá jeho myšlenkový svět – a svědčí to o člověku, který bytostně toužil nastolit v té hrozné době čestný a spravedlivý řád. Jak třeba zapřísahá „všechny bratrské obce, pány i rytieře“, aby se sešli na sněm do Němec-

kého Brodu a vzali tady v potaz „radu chudých i bohatých“, aby se na místě, kde jim dal Bůh slavně zvítězit, káli ze svých hříchů, neboť svými hádkami, rvačkami, kyselostmi, nenávisťmi, zradami, pomluvami, podvody a loupežemi si sami přivodili mnohé nesnáze, jimiž je teď Bůh trestá. A podpisuje se tentokrát nikoliv jako obvykle „správce lidu tábořského v naději Boží“, ale velmi pokorně „sluha nestatečný v naději Boží“.

Pozoruhodné svědectví o lidskosti je osobní Žižkův dopis husitské radě města Domažlic, neboť se na něj obrátila jakási vdova se stížností, že jí vojáci pobrali všechno živobytí, dokonce i peřiny, a ona teď nemá se svými dětmi „kam by hlavu složila“. Žižka připomíná domažlickým bratřím Kristův příklad a přikazuje, aby jí všechno neprodleně vrátili a postarali se o ni.

Za jiných okolností dovedl být ovšem nemilosrdný, ba až krutý. Když se ho někdo snažil oklamat, protivil se mu, nebo se choval jako hlupák, Žižka dovedl vybuchnout cholerickým záchvatem vzteku. Je známo, jak nesnášel náboženské extrémisty a fanatiky; když před tažením na Beroun jakýsi kněz prohlásil, že vojsko nepůjde tam, kam chce bratr Žižka, ale pouze tam, kam jim ukáže Bůh, Žižka ho na místě před nastoupenými šiky zfackoval. Nikdo si už netroufl vznést další námitky. Víme, jak zatočil se sektou adamitů. Ale není pravda, že je nechal rovnou upálit. Zřídil pro ně jakýsi internační tábor v Klokotech (nemohl je vodit do Tábora, odkud je před časem nechal vyhnat) a tam je po několik týdnů táborští kněží přesvědčovali o jejich omylu a poblouznění. Mnozí z adamitů odvolali své bludy a požádali o návrat mezi bratři. Jen několik nezjatvrzelejších, v čele

s Janem Kánišem, odmítlo usmíření s tábořskou obcí a bylo upáleno.

Často je také Žižkovi vytýkána „zrada“ spáchaná na Diviši Bořkovi z Miletinka, kterého poslal na vojenskou výpravu na Moravu a mezitím se svými přívrženci obsadil jeho město Hradec Králové. Rozčileného hejtmana Bořka, jenž se urychleně vrátil, aby bránil své pozice, porazil v bitvě. Byla to první bitva mezi husity a zapříčinila krvavý svár, jenž vrcholil bitvou u Lipan, v níž právě Bořek z Miletinka, jako velitel „zemského vojska“, dokonal svou pomstu a lstí krvavě zničil polní vojska táborů a někdejších Žižkových „sirotků“.

Každý člověk je neopakovatelným obrazem, skládaným z různobarevných plošek jako mozaika. Najdou se tam střípky zářivé i temné. Žižkovu povahu bychom mohli lépe pochopit, kdybychom blíže poznali průběh jeho života. Jenže tady nastává určitá potíž. Na první pohled se zdá, že Jan Žižka z Trocnova (později se psával raději z Kalicha, podle nového hradu, který si nechal zbudovat v severovýchodních Čechách) je osoba všeobecně známá. Jenže ve skutečnosti toho o něm víme velmi málo!

Antropologickým průzkumem údajných (ale velmi pravděpodobných) zbytků Žižkovy lebky se totiž odborníkům podařilo podle zarůstajících poranění kosti zjistit, že v chlapecském věku, zhruba tak v 10 – 12 letech, utrpěl Žižka ránu (patrně mečem) šikmo přes levou část obličeje: ten úder mu naštlpl lebeční kost, vyrazil oko a rozťal tvář. Žižka tedy měl kromě pásky přes prázdný oční důlek ještě křivě srostlý nos, jizvu na tváři a v důsledku toho i povislý koutek. Skutečně tedy do určité míry jeho vzhled odpovídal oné podobě divokého loupežníka, který v karikaturně přeh-

nané podobě zdůrazňovaly portréty z doby baroka. Nejvíce se blížila jeho skutečné podobě malá reliéfní hlavička z výzdoby tábořské radnice, používá kdysi na československé bankovce v hodnotě 25,- Kčs.

Průběh Žižkova života se nám ztrácí v mlhách nejistot, dohadů a různých hypotéz. Vůbec netušíme, co bylo motivem k jeho, někdy až překvapivě, nečekaným rozhodnutím. A tak mě napadlo, že by stálo za pokus, ukázat místa spjatá s vojevůdcovým životem a nadhodit některé „záhady“ a sporné otázky.

Přesněji řečeno, na tenhle nápad mě poprvé přivedl spisovatelský kolega Jan Bauer. Když jsme v jižních Čechách společně natáčeli různá témata pro můj pravidelný televizní pořad Magazin záhad, došlo samozřejmě i na zmínky o Žižkovi.

A tak jsem byl pověřen připravit scénář dokumentárního seriálu Jan Žižka z Trocnova. Rozvrhl jsem ho zhruba na třináct půlhodinových částí. Hlavním kameramanem a střihačem bude můj osvědčený spolupracovník Jiří Jerry Fišar, já s kolegou Bauerem se jako diskutující a otázky kladoucí průvodci vydáme po Žižkových stopách, abychom odhalili tajemství, zakrývající jeho jednotlivé životní etapy.

Snad se nám podaří něco nového vyvzédět od historiků, archeologů a dalších badatelů. Ovšem naším cílem je přinést kromě zajímavých informací také emotivní pohled na Jana Žižku, pokusit se zachytit jeho portrét i pomocí výtvarně komponovaných záběrů, dramatických scén a stylové hudby. Bude to náročný, ale krásný úkol; pocítujeme to jako splátku dluhu vůči této významné osobnosti našich dějin.

Mgr. Otomar Dvořák

Půlkulatiny faráře Jiřího Vaníčka

ThDr. Jiří Vaníček, který v těchto dnech oslavil své pětadesátiny, je pro mne člověkem křesťanské radosti. Je to radostný svědek Ježíšův. Jeho víra je vyzařující, pozitivně nakažlivá. Velmi mne oslovilo, když před časem hovořil o tom, že Ježíš je náš přítel, vnímá nás jako své spolupracovníky, kterým vše vysvětluje, zasvěcuje nás do svého díla spásy a dává nám poslání. Nejsme služebníci, jsme přátelé, které Spasitel bere vážně. Je to sladké jho.

Náš oslavenec je pro nás ukázkou duchovně vyzrálé a moudré osobnosti. Je empatický, rozdává radost, pozvedá a posiluje ty, kteří klesají na duchu. Kromě vynikajícího teologa, liturga, je také bratr Jiří Vaníček filosoficky uvažující osobností, má i velkou erudici historika. Vnímáme ho též jako manažera, který dokáže organizovat, řídit a moderovat setkání k výročí T. G. Masaryka v Parlamentu ČR, koordinuje řadu let bohoslužbu na výročí Mistra Jana Husa s přímými přenosy televizními a rozhlasovými, spoluorganizuje setkání u Sudoměře k výročí Jana Žižky. Léta vede s vysokou mírou kompetence schůze Kulturní rady CČSH. Dr. Vaníček si dokáže získat

spolupracovníky svým charismatem, elánem, energií a vírou v duchovně kulturní hodnoty. Vážíme si toho, že nabídl před třinácti lety zázemí klubu Dialog na cestě. Ten je stále aktivní, má zajímavé písíci osobnosti, podílí se i na práci Kulturní rady CČSH a spolupracuje úzce s Pražským klubem spisovatelů při Obci spisovatelů. Členky Dialogu na cestě i Kulturní rady CČSH dr. Markéta Hlasivcová a Květa Salmónová zajišťují již několik let přípravu a průběh Festivalu duchovní hudby.

Přejeme oslavenci do příštích let hodně zdraví, Boží ochrany a radostné víry.

PhDr. Olga Nytrová

Živá komunita bratra Samuela Vašina společně vytvořila a veřejnosti otevřela famí zahradu Gaia v sobotu 12. 5. v Horaždovicích. Sešlo se 60 přátel, mnoho dětí a užili jsme si nádherný tvořivý víkend. Sázeli jsme rostlinky, zalévali, probírali všelicos, zpívali, modlili se, vegetariánsky hodovali, po práci si protáhli těla jógou, hráli si s dětmi, seděli večer u ohýnku a byli blažení. Kež Hospodin milostivě shlédne na naše společné snažení a požehná plodům země, celému projektu komunitní zahrady Gaia, všem, kdo se na akci podíleli a těm, kteří přijdou – otevřeno bude vždy v pondělí a úterý 13 – 18 h. a v neděli od 10 – 15 h.

Těšíme se na vás!

Mgr. Kamila Čadová-Lukasová, farářka

Rozhovor

V roce 2013 se na naši školu přihlásil uchazeč, který měl v přihlášce uvedeno jako trvalé bydliště: oddělení výkonu trestu. Byl to první případ v historii školy, kdy se ucházel o studium člověk, který se shodou okolností a náhod provinil trestným činem a byl za to odsouzen k nepodmíněnému trestu. Vedení školy nemělo dosud s takovým případem zkušenost, ale rozhodně se toho nezaleklo, naopak jsme přivítali možnost pomoci člověku v tíživé životní situaci, pomoci mu vyplnit plnohodnotné čas a připravit ho svým způsobem na návrat do života po odpykání trestu.

Dnes se tento chytrý a inteligentní člověk chystá k ukončení studia na VOŠ, a nejen to, momentálně píše bc. práci, neboť studuje kontinuálně i VŠ.

S jeho laskavým svolením jsem mu položila několik otázek, týkajících se životní etapy studia ve vězení a následně začlenění do společnosti.

Jste prvním studentem Vyšší odborné školy Husova institutu teologických studií, kterému se podařilo z prostředí věznic vystudovat obor Teologie a pas-torace. Školu máte téměř dokončenou, zbývá Vám pár zkoušek a složením závěrečné zkoušky – absolutoria – získat titul diplomovaný specialista (DiS.).

Dovolte mi, abych Vám položila několik otázek, kterými bychom přiblížili čtenářům obraz o tom, jak jste se ke studiu dostal, jak jste ho zvládal, co Vám přineslo, zda nějakým způsobem obohatilo Váš život a jak Vám případně pomohlo začlenit se po návratu z vězení do běžného života.

Jak jste se o možnosti studia dozvěděl a na základě čeho jste se rozhodl se na tuto školu, potažmo obor, přihlásit?

V rámci jakéhosi oběžníku pro vězně jsem se dozvěděl o možnosti studia teologie ve věznici Ruzyně, což bohužel vyžadovalo přemístění z Teplic do Ruzyně a vzpomínám-li si dobře, další podmínka byla, aby „studentovi“ zbývalo do konce výkonu trestu minimálně pět let. V mém případě to bylo

zhruba tři a půl roku, a navíc u mě bylo pravděpodobně podmíněně propuštění po dvou letech.

Ve vězení jsem měl spoustu času přemýšlet a často jsem narážel, mj., i na odvěké otázky typu „byli jsme stvořeni a pokud ano, kdo a proč nás stvořil?“. Teologie, potažmo religionistika či filozofie se tedy přímo nabízely. Pátral jsem dál a oslovil místní farářku CČSH Danielu Klimešovou, která neváhala a zanedlouho pro mě zařadila studium VOŠ HITS, které bylo první svého druhu v teplické věznici.

Jaké jste měl podmínky ke studiu, souhlasilo vedení věznic s Vaším záměrem? Myslím tím především časový prostor, možnost přístupu k internetu pro získávání studijních materiálů apod.

Čeho jsem měl ve věznici přebytek, byl čas i klid ke studiu. Na cele jsme byli pouze ve dvou (bylo krátce po amnestii) a můj „spolubydliční“ respektoval klid, který jsem potřeboval. Horší to bylo s komunikací se školou a se sháněním materiálů ke studiu. Vězni bohužel ještě nemají povolen přístup k internetu, což se, doufám, brzy změní. Museli jsme tedy, v rámci komunikace se školou, používat staré metody posílání materiálů a dokumentů poštou. I to, ale, fungovalo velmi dobře.

Nějakým nedopatřením jsem určitou dobu studoval bez vědomí ředitele věznic, což se ale brzy napravilo. Tak jako

u všech nestandardních záležitostí v rámci výkonu trestu, jsem si musel podat žádost o rozhovor s ředitelem věznic, kterému jsem vysvětlil situaci, podmínky a systém studia, načež pan ředitel vydal ke studiu oficiální povolení.

A co ostatní, zaměstnanci a spoluvězni, jak ti na Vaše studium pohlíželi?

U spoluvězňů jsem se setkával s respektem a uznáním. Jen ojediněle se objevil názor, že to dělám jen pro lepší evaluaci mé osoby v rámci podmíněného propuštění. Zaměstnanci věznic, zejména vychovatelé, mě velmi podporovali. Nosili mi knihy a občas i materiály stažené z internetu.

Bylo možné vypůjčit si ve vězeňské knihovně publikace či skripta, které by byly použitelné pro studium oboru teologie?

Jedinou takovou dostupnou knihou byla Bible v češtině a v ruštině. Dále pak Nový Zákon v angličtině. Ten mám dokonce ještě doma – musím ho vrátit. Nutno podotknout, že velikost knihovny v Teplicích je přímo úměrná velikosti věznic. A ta je malá. Jedna z vychovatelek měla za sebou čerstvě studium psychologie. Ochotně mi půjčovala publikace z psychologie a filozofie. Její Malé dějiny filozofie od Störiga jsem měl půjčené celé dva roky.

Jak se k tomu postavila Vaše rodina, podporovala Vás nějakým způsobem?

Rodina byla velice ráda, že jsem takovýto krok učinil. Cítili, že to má smysl a dá-li se to, v situaci, v jaké jsem byl já i oni říci, byli na to hrdí. I od nich přicházely poštou různé materiály a další pomůcky ke studiu.

Do jaké míry Vám sama škola poskytovala podporu, studijní podklady a informace?

Musím říci, že do maximální míry. Byť nebyla možnost telefonického nebo

e-mailového spojení, vždycky jsem dostal, co jsem potřeboval a vždy jsem byl promptně informován o všech důležitých skutečnostech včetně prospěchu. Za to vše patří všem ze školy, a zejména studijnímu oddělení, obrovský dík.

Jakým způsobem jste plnil studijní povinnosti, tzn. skládal zkoušky/zápočty?

Spousta zápočtů se řešila seminárními pracemi, které jsem musel psát rukou, neboť ve věznici nebyla možnost psát na PC. Testy se řešily buď tak, že jsem je psal za přítomnosti zástupce školy, který za mnou do věznic přijel nebo se mi prostě důvěřovalo a testy jsem psal na cele sám. Seminárky i testy jsem poté poslal poštou do školy a jakmile byly známy výsledky, škola mě opět poštou informovala a nechala provést zápis do indexu. Index jsem vlastně viděl poprvé až ve třetím ročníku VOŠ, který jsem již absolvoval na svobodě. Mimochodem, dodnes mám doma schovanou veškerou komunikaci se školou.

Myslíte si, že studium Vám rozšířilo možnosti po návratu z vězení začlenit se do normálního života?

Určitě. Přinejmenším to byla skutečnost, že jsem měl možnost se okamžitě zařadit do třídního kolektivu. To bylo důležité.

Po návratu z vězení jste plynule přešel z individuální formy studia na běžné dálkové studium, které obnáší nejen minimálně 1x za 14 dní se celý den účastnit přednášek, ale mnohdy i sobotní návštěvu školy, při níž probíhá bloková výuka a další termíny vyhrazené pro zkoušky. Jak se tento čas slučuje s Vaším zaměstnáním?

V tomto naštěstí problém nebyl a není. Zaměstnavatel se snažil mi vycházet vstříc, byť to občas prostě nešlo a nějaké přednášky jsem musel vynechat. Dnes již pracuji sám na sebe, tak si volno pro školu prostě udělám.

Vím, že jste si po návratu z vězení ihned našel práci, dokonce jste měl po určité období dvě zaměstnání, obstaral jste si bydlení. Jak moc to bylo obtížné? Pronásledovala Vás minulost nebo jste mohl začít s čistým štítem?

Díky kontaktům a pracovním zkušenostem z minulosti jsem měl možnost nastoupit jako externí bezpečnostní konzultant do velké korporace. Externí proto, že se záznamem v trestním rejstříku jsem nemohl být zaměstnán. Velká většina firem ctí tzv. Clean criminal record policy a nehlédě na charakter záznamu, kandidáta automaticky odmítne, byť důvod nepřijetí uvede jiný nebo neurčitý. Absolvoval jsem takto několik pohovorů do zaměstnání a většinou to ztroskotalo na trestním rejstříku nebo na faktu, že jsem byl ve vězení. Je to veliké stigma. Jelikož nelze čekat několik let na výmaz záznamu z trestního rejstříku, je třeba začít pracovat jako OSVČ, založit firmu nebo odejít do zahraničí. První dvě možnosti jsem zvolil já. Bez pomoci, ať už finanční či jiné, je toto ovšem extrémně obtížné a já se nedivím, že spousta propuštěných vězňů se po čase vrací zpět do výkonu trestu. Dodnes udržuji kontakt s několika bývalými spoluvězni, kteří jsou zase v kontaktu s jinými, a tak vím, že mnoho z mých známých je zase na vazbě nebo ve vězení. Zrovna dnes mi volal z vazby kamarád, který se už takto vrátil za mříže počtvrté. Takže ano, minulost mě pronásledovala a stále pronásleduje. Na rozdíl od jiných mám ale štěstí, že mám okolo sebe lidi, kteří mi pomohli a stále pomáhají.

Mohl byste čtenářům povědět něco o návratu k rodině, jak Vás přijali, co Vaše dcera, kterou jste po určitou dobu neviděl?

Pro celou rodinu, i tu širší, to byla obrovská úleva a radost. Myslím, že trpěli více než já. Po celou dobu výkonu tres-

tu mě všemožně podporovali a spláceli za mě dluhy způsobené mou trestnou činností. Oni a mí přátelé stojí za tím, že jsem těch třicet měsíců přežil bez úhony. Nukleární rodina, kde jsem figuroval jako otec se, nicméně, rozpadla. Odloučení bylo asi příliš dlouhé. Dcera mě ale přijala velice dobře a velmi rychle jsme si k sobě našli cestu. Když jsem odcházel, byl jí rok a půl, takže nemělo smysl jí cokoliv vysvětlovat. Mou nepřítomnost naštěstí příliš nevnímala. Dnes je jí sedm let a já stojím před dilematem, kdy a jak jí sdělit, kde jsem byl, když byla maličká.

Jaký je Váš současný život, jste spokojený?

Můj současný život je poměrně hektický, ale užívám si svobodu. Ztrátu svobody a odloučení od dcery považuji za dvě nejhorší skutečnosti, které mě ve výkonu trestu potkaly. Co svoboda znamená, si člověk uvědomí teprve, když ji nemá. Dá se říci, že jsem momentálně spokojený člověk.

Pedagogický sbor školy i Vaši spolužáci Vás chválí nejen pro výborné studijní výsledky, ale hodnotí Vás kladně i jako člověka. Co byste doporučil lidem, kteří se ocitli v podobné situaci a zatím hledají svůj smysl života a jaké memento byste jim vzkázal?

To mě velice těší. Lidem v této situaci bych doporučil neztrácet víru, posilovat vůli, jak jen to jde a neustále si připomínat co říkali, když opouštěli vězení. Všichni totiž při odchodu říkají, že už se zpět nevrátí.

Děkuji Vám za rozhovor, Vaše upřímné odpovědi a rady a věřím, že pomohou dalším lidem, kteří potřebují podporu a pochopení.

*Rozhovor se studentem
Vyšší odborné školy HITS vedla
Renata Velíšková
pověřená redaktorka časopisu HUSITA*

Býti poutníkem?

Býti poutníkem v 21. století? Je to stejný anachronismus jako infinitiv v názvu? Ptáme se, proč každoročně míří do Santiaga de Compostela čtvrt milionů poutníků a další miliony na jiná poutní místa po celém světě. Odpovědi může být: reakce na produkty moderní doby, konzumní společnost, zahlcení informacemi, hluk. Vždyť etymologicky se slovo „pout“ dá vysvětlit významem „zbavení se pout“. Poutník se na své cestě ztiší, vnímá přírodu kolem sebe, vzdaluje se od svých problémů doma, setkává se s novými lidmi, historií. Pozoruje plynutí oblaků po obloze, v noci cesty hvězd. Cesta pěšky a s batohem na zádech eliminuje počet potřebných věcí na minimum, naopak dává prostor pozorování a objevům v sobě a kolem sebe, které v běžném pracovním dni přestáváme vnímat.

Proč se člověk stává poutníkem? Je mnoho odpovědí a jednu z nich jsme se dozvěděli od poutníka Vladimíra Průši. S posluchači cyklu Setkání 3. věku na karlínské faře ČČSH se podělil o své zážitky z poutí, jeho vyprávění bylo doplněno projekcí fotografií z cest. Vladimír se vydal na svou pouť v r. 2007. Po velmi těžkém úraze chtěl poděkovat touto cestou za uzdravení a zároveň otestovat, co ještě fyzicky zvládne. Cestu si rozdělil na několik etap, které absolvoval až do r. 2012. Přidal se k němu jeho kamarád Jaroslav, který letos oslaví 80 let. Cestu dlouhou přes 3 030 km

přes evropské státy do Santiaga de Compostela a pak na „konec světa“ do Finisterre jim ukazovala svatojakubská značka – zlatá mušle na modrém poli. Santiago de Compostela je nejstarší evropské poutní místo. Hrob apoštola Jakuba staršího, prvního mučedníka (šířil křesťanství i v Hispánii, byl popraven v Jeruzalémě roku 44 n. l.) zde byl nalezen v roce 813. Po staletí sem putovali poutníci z celé Evropy, vzniklo 12 radiálních poutních cest. Na „konci světa“, ve Finisterre, doutná na skále nad mořem ohniště. Tam by poutník měl spálit staré oblečení „starého člověka“ a jako nový člověk by se měl vrátit domů. Poutníkem se člověk stává navždy. Každý rok má potřebu vykonat pouť.

I naši poutníci letos brzy zjara se vydali na pouť, prošli rozkvetlým Bavorskem a děkovali Bohu, že stále ještě mohou putovat.

Mgr. Marie Žižková

Přežijeme sami sebe?

Plujeme v řece zapomnění, co bylo, už není. Život se valí peřejemi přeludových snů. – Jednou najdeme ten pevný bod, tvrdili básníci s Einsteinem. – Ale jak? Když geniální fyzik zemřel rupturou aorty, naložili patologové jeho mozek do lihu, zvážili a změřili. Mysleli, že objeví alchymii myšlení. Ale ono nic. Překvapilo je, že tento mozek pod mikroskopem se nelišil od mozku jiného bělocha, árijce, černocho, až na jednu maličkost – totiž, že dokázal zpomalit čas. – Ach ten čas! Bloudění času obemýkajícího prostor, skryté dějiny absurdní pravdy na prahu sálající energie fotonového snu. Tělesa deformují čas a čas okolo deformuje, aniž si to uvědomuje, každý z nás. Životem jít a v duši cítit magické chvění, čistou, absolutní krásu.

– „Poznej sám sebe“ hlásal nápis na zdi chrámu v Delfách. Mnoho generací mezitím světem prošlo, ale jak sebe vnímáme dnes? Nevíme, kam až sahají hranice lidských možností. Existují ještě jiné síly, naplňující smysl našeho žití? Abychom je poznali, další etapa naší cesty musí začít návratem k sobě. Současný životní styl tomu nepřeje, idea bohatnutí se stala náhradou životního smyslu. Ale permanentní honba za ziskem neumožňuje optimální řešení. Nadvýroba a kvantitativní nárůst lidské civilizace, prohlubující se propast mezi superbohatými a chudými – to se stává časovanou superbombou ohrožující člověka.

Základním předpokladem sdílení světa je víra v člověka. Představuje pramen pravdy, je první branou k životní moudrosti. Hledejme v sobě nové cesty, jak zpřístupnit sobě a ostatním lidem spravedlivý život v lepším světě. Začni každý hned:

vypni na chvíli mobil, ifon a televizi, zaposlouchej se do ticha ve svém nitru. Změň úhel pohledu a přestaň ukrajovat to elementární ze své lidské bytosti, hleď sjednotit své vědomí v harmonii; získej celistvý pohled na svět. Etika úcty k životu přináší naději, kdy vnitřní hlas umožní pochopit velikost, krásu a sílu všelidské lásky.

– „Poznej sám sebe“ hlásal nápis na zdi chrámu v Delfách. Mnoho generací mezitím světem prošlo, ale jak sebe vnímáme dnes?

Naplňnit moudře čas... náš pozemský čas. Být sám sebou, pochopit život sám; žítí je jako moře. Břeh života s večerem ztemní, na hladinu moře ještě dopadá světlo. Na usínající hladině touhy se ve vánku zrcadlí vzdalující se obloha, vzpomínkou v srdci znějící tóny pianissima mořských vln. Nekonečno tlumené břehem pevniny, hudba podvědomí, až v těsné blízkosti bezčasu se vlny vzvednou a odcházejí kamsi spát. Jako naše myšlenky a krvinky se vlečou oblázky dnů, počkají chvíli a zase táhnou zpět ke břehu, ve věčné symfonii měsíčních slapů, s přitažlivou silou poetické fascinace, balancující na okraji snu a skutečnosti. Život je od počátku krásný i s fantomem smrti, iluze štěstí je stopou, zanechanou s úsvitem Robinsonem v písku, za odlivu moře času. Vydejme se v jeho stopách...

Dr. Bohumil Ždichynec

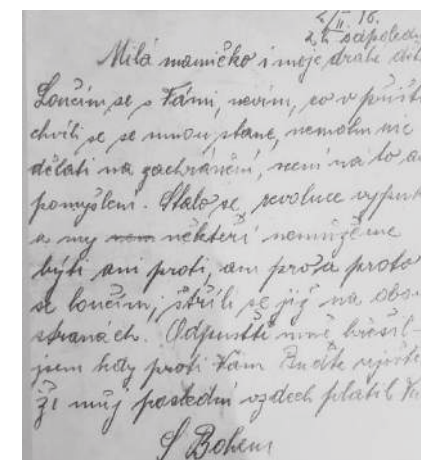
100 let od vzpoury v boce Kotorské

Nerovné postavení námořníků slovenské národnosti, hlad, touha po ukončení války, to byly hlavní důvody vzpoury v rakousko-uherském námořnictvu.

Vzbuřenci byli nejednotní a chtěli především ukončení války a zajištění lepší stravy. Proto se dopustili řady strategických chyb. Jednou z nich bylo to, že včas nevypluli na moře a nechali odplout z přístaviště 5 německých ponorek, které se ale druhý den vrátily a pohrozily, že vzbuřenecké lodi potopí. Když rakouské pevnostní dělostřelectvo pohrozilo, že rebelující lodě rozstřílí a do zálivu dopluly tři bitevní lodě z Puly, vzbuřenci se 3. února vzdali. Krutá odplata rakousko-uherského námořního velitelství nedala na sebe dlouho čekat. Postupně nechalo zatknout 800 námořníků (z celkového počtu asi 4 000 účastníků vzpoury), z toho 48 % bylo jihoslovanské národnosti, 20 % Italů, 13 % Čechů a Slováků a zbytek tvořili Rakušané, Maďari, Rumuni, Ukrajinci a Poláci.

Dne 8. února 1918 zasedal stanný soud, který odsoudil k těžkému žaláři 432 námořníků a 4 vůdce povstání Františka Rasche, Antona Grabara, Mato Braničeviče a Jerko Šišgoriče k trestu smrti zastřelením. Když byli odsouzení dopraveni k hřbitovní zdi ve vesnici Šaškali nedaleko Kotoru, byl jim opět přečten rozsudek. Nejdůstojněji se choval F. Rash, který si nenechal zavázat oči a před po-

pravčí četou, které velel maďarský kapitán (byla složena z vojáků pěchoty, maďarské a rumunské národnosti) stačil ještě zvolat „Ať žije mír. Proč musí téci tolik krve“.

K výročí vzpoury byl v Škaljari opraven pomník, na kterém jsou vyryta jména popravených námořníků a na boku jsou vysekány obrysy vlajkové lodi Sankt Georg. Ve výroční den popravy před sto lety, v neděli 11. února 2018, se konalo u pomníku pietní shromáždění, kterého se za Černou Horu zúčastnil ministr kultury A. Bogdanovič a staros-

ta města Kotor. Za Českou republiku se oslavy zúčastnilo velvyslanectví v Černé Hoře, zástupci Poslanecké sněmovny, Ministerstva obrany, města Přerova a ČsOL. Za ČČSH se této významné historické události zúčastnil pražský biskup doc. ThDr. David Tonzar, Th.D., který v promluvě vzpoměl na účastníky vzpoury a modlil se za popravené. Zástupci Pražské diecézní rady uctili památku F. Rasche a třech dalších popravených vzbouřenců položením věnce za ČČSH. Slavnosti se jiné církve, kromě ČČSH nezúčastnily.

Zpracoval: Jan Boček

Zrcadlo historie

Třicetiletá válka a česká fantastika, to byl název přednášky PhDr. Františky Vrbenské, spisovatelky, básničky a členky Obce spisovatelů. Konala se v pátek 11. 5. na stánku sekce Fantasy a Sci-fi jako jeden z doprovodných programů knižního veletrhu Svět knihy, jež hostilo ve dnech 10. 5. – 13. 5. 2018 Výstaviště v Praze – Holešovicích.

Připomínala se událost z řady pro náš národ „osudových“ osmiček; v tomto případě nejen pro něj. Vlekly válečný konflikt, který začal pražskou defenestrací 23. května 1618 a skončil 24. října 1648 tzv. Vestfálským mírem, vtáhl postupně téměř všechny národy Evropy a navždy změnil tvář její i celého tehdy známého světa. Překotné společenské, náboženské, demografické a ekonomické změny, ke kterým v průběhu třicetileté války došlo, nás dodnes ovlivňují, ač si to neuvědomujeme. Přesto českých spisovatelů, kteří se tomuto období věnují, není mnoho. V jejich dílech se často objevují prvky fantastiky. Vypadá to, jako by se citlivé umělecké duše nemohly vyrovnat s přemírou hrůz, které s sebou válka přinesla: drancování, loupení, ničení, hladomor, epidemie, čarodějnické procesy... A právě knihy a filmy, které se touto problematikou zabývají, představila dr. Vrbenská pozorným posluchačům, např. Krásnou čarodějkou Vladimíra Neffa, Čest a slávu Karla Michala či Romanci o Ječmínkovi od Františka Kubky. Dále publikum shlédlo např. krátkou ukázkou z filmu Karla Zemana z roku 1964 Bláznova kronika, jehož děj plně vystihuje název přednášky. Působivou součástí pořadu byly verše Květoslavy Salmonové, básničky a členky Literárního dramatického klubu Dialog na cestě při NO ČČSH, inspirované 30letou válkou, které auditorium velmi příznivě uvítalo. V hodině vyhrazené programu nešlo obsáhnout všechny aspekty daného tématu, ani představit podrobněji všechna díla, ale zájemcům o tuto historickou událost přinesl inspiraci a cenné informace pro individuální studium. Autorka přednášky PhDr. Františka Vrbenská v této souvislosti uvažuje o zopakování a rozšíření přednášky v rámci Setkání třetího věku, jež pořádají ve spolupráci už čtrnáctým rokem NO ČČSH v Praze 8 – Karlíně, Dialog na cestě a Městská část Prahy 8.

Květa Salmonová

Setkání s Hořícím koněm v Karlíně

Ten kůň, o kterém se hovořilo celý úterní podvečer 17. 4. 2018 v zaplněném sálku karlínské NO ČČSH, byl hořící. Nebyl ale živý. Vystupoval ve stejnojmenném historickém fantasy románu odehrávajícím se před tisíci lety ve Španělsku. Spolu se soudobými postavami se v knize objevovaly i nadpřirozené bytosti. Strašidly bylo totiž to dávné Baskicko zcela protkáno. A tak nebylo zbyti: čaroděj Spin de Mul byl hlavní dějovou spojovací linií a svým zlem ovlivňoval události a životy všech. Kniha je psána krásným jazykem. Byla jsem stržena básnickou poetikou slov, která mě hladila a zároveň jitrila mou představivost. Navíc málokdo z nás ví, jak lidé žili počátkem jedenáctého století. Autorky románu, PhDr. Františka Vrbenská a Mgr. Lucie Lukačovičová, nám jejich život dokonale představily. Co nás ale zajímalo, jak mohly společně psát a tvořit? Mají sice mnoho společného: knihovnictví, kulturní antropologii, historii a fantasy, ale to nestačí. „K tomu bylo potřeba ještě být tolerantní a kompatibilní, dobře si spolu rozumět,“ odpověděly nám na náš dotaz. Každá psala svoji část. A pak diskutovaly, předělávaly, nikdy se nepohádaly. Tvůrčí atmosféra byla skvělá, prostě jim spolu bylo dobře. Nakonec se Lucie přiznala, že sama by do toho nešla, sama by to nezvládla. Ale spolu to dokázaly! Na obou bylo vidět, že se vzájemně respektují a doplňují. Že se mají rády. I jejich obejmutí na závěr večera bylo, jako by se objaly matka s dcerou. A jaké jsou výhody spoluautorsství? „Dvojnásobek práce a polovina honoráře...“ odvětily se smíchem. Na tenhle večer jsem se obzvlášť těšila. PhDr. Františka Vrbenská píše povídky, romány a básně, recenzuje, lektoruje i přednáší. Netěšila jsem se marně. V tašce jsem si nakonec ještě odnášela Hořícího koně. Hned v tramvaji jsem se zavrtěla. Nemohla jsem se od půvabných a neobvyklých slovních spojení, která dělají z obyčejného textu text neobyčejný, odtrhnout. Přejela jsem. A když jsem doma usínala, pod víčky se mi promítaly tisícileté staré baskické motivy. Blaženě jsem se zavrtěla. Mohu v klidu usnout, ten podlý čaroděj zůstal zavřený v knize. Spin de Mul na mne nemůže...

Ing. Monika Kněžková

Bůh jako hráč a experimentátor

dokončení z č. 2–2018

Slyšíme Boží Ty a cítíme, že jsme voláni. Toto zaslechnutí může mít podobu myšlenky, citu, úvahy, uměleckého díla. Úvahy o Boží hře míří k otázce: „Jaký je Bůh?“ Má v sobě dítě, má otcovství i mateřství, všechny role v plnosti. V příslovích, nejstarší památce izraelského mudrosloví, je především otcem. Také matkou, zkrátka rodičem. V Genesi se stává hravým dítětem, které vidí věci poprvé a nadšeně, do duše se vpisuje originální imprimé. Prostupuje svou božskou jiskrou jinotaje a hádanky, má pro nás sfingovské Boží rébusy.

Židům, zdá se, Bůh nadělil, silný smysl pro humor, rázovité anekdoty, cit pro veškeré a odstíny ironie a absurdity, sarkasmu. V židovském písemnictví si „človíček“ stále uvědomuje svou omezenost, nedostatek své variabilnosti, hravosti. Stále si žádá toho, aby v něm sám Pán vesmíru otevřel další prameny a pramínky, další studny a cisterny živé vody.

Tváří v tvář Bohu si uvědomujeme svou omezenost, nedostatek variabilnosti, hravosti. Jen my víme každý sám, čím nás zaplaví modlitba: je to nejhlubší hra. V ní nejvíce vstupujeme do Stvořitelské sféry. Sem vcházíme zutí a pokorně svíráme v ruce pokryvku své hlavy.

Do modlitby ovšem vstupujeme i důvěřiví a dětsky hraví, milující a připraveni být obdarováni.

Historik Johan Huizinga vyjadřuje názor, že „člověk by skoro byl v pokušení tvrdit, že kdysi bylo pro umění pozhelnáním, že z valné části nemělo ještě ani potuchy o smyslu, který v sobě nese, a o kráse, kterou působí. Ve vlastním sebejistém vědomí vysob-

ké milosti, kterou je obdařeno, zaniklo něco z jeho věčné dětskosti.“

Nelze opět nezpomenout na Eugena Finka a jeho pojetí světa jako prostoru otevřeného pro jsoucno. Lidská hra má podle tohoto filosofa kosmickou transparentci, je místem, kde uprostřed našeho konečného bytí prosvítá celek světa. „Světlo světa pozvedá ve hře a v umění jednotlivé jsoucno do záře univerza.“

A co nám k tématu ještě napoví Žalmy? „Vytvořil jsi livjátána, aby v něm dováděl (= v moři).“ (Ž 104,26) Velrybu vidí Hospodin jako agresivního, ale zároveň veselého a dovádějícího tvora. Asi podobně jako delfína, který jak známo, je vysoce inteligentní, naučí se mnoho úžasných kousků, sžije se s člověkem, je schopen zachraňovat děti, tonoucí lidi, pochopí, že jim musí držet hlavu nad hladinou, když je vysvobozuje z vln. Překvapuje nás inteligencí stejně jako hravostí. Až to vyrazí dech. Bůh si přece stále hraje. Především v dětech, v mláďátech všech zvířat, která jsou snad bez výjimky hravě bezprostřední a empatická. Budte jako děti a vejďte do království nebeského.

Boží Moudrost působící při stvoření byla ztotožňována se Slovem (J 1, 1) a tak i s Kristem, o němž apoštol říká, že skrze něho Bůh všechno stvořil. (Ef 3,9; Kol 1,16) Naše dýchání i doufání je variabilně rytmizováno s Božím dechem jeho svaté hry. Objevně to vyslovil básník a prozaik Rabindranáth Thákur: „K tomu, aby se inspirace vrátila do světa, který ji ztratil, je třeba soustředění celé naší bytosti.“ Soustředit se na inspiraci, na princip Boží tvorby, stvořitelské hry. Víme přece, že to je především dítě, které se při svých hrách plně koncentruje na

věc a plně se převtělí. Třeba v již zmíněné hře na slepou bábu.

Co naše ztuhlé omezené představy o Bohu? Bývají často příliš moralistní, zúžené, nerozhýbané. Představy mají naopak tančit, zpívat, vlnit se, mít duhové barvy, vonět a chutnat jako doušek živé vody. Bible nás učí poezii, tvůrčí hravosti. V těchto polohách jsou obsaženy nesmírně silné „noetické rezervoáry“. Modlitba, v níž se zcela vydáme Bohu, prozápásíme své bariéry, otevřeme své nitro, nás může naplnit hravostí, radostí, jemným Božím závanem.

Esejista má šanci chápat nesmírnou svobodu a hravost Boží tvořivosti. Může o ní psát vzletně a není nucen oblékat se do někdy těsného kabátce exegetova. Sám přeskupuje slovní obsahy, přelévá podzemní ponorné řeky slov. Vnímá na vlastní kůži dech a tanec metafor. Roztáčí ruletu nápadů. Dělá přemety a salta mortale v silovém poli slovních významů.

Poezie je funkcí hry. Rozvíjí se v hravé sféře ducha. Tam nabývají věci jiné tvářnosti než ve všedním životě. Jsou vzájemně spojeny jinými než logickými pouty. Řečeno Huizingovými slovy, poezie „stojí na druhé straně hranice vážnosti, na oné původnější straně, kam patří dítě, zvíře, divoch a věštec, v oblasti snu, stavu vytržení, opojení a smíchu. Abychom chápali poezii, musíme být schopni přijmout dětskou duši jako kouzelnou košili a dát přednost moudrosti dítěte před moudrostí dospělého“. Hra odhaluje skutečnou tvář naší duše. To mimořádně ostře ve své knize *Homo ludens* Huizinga zvýraznil. Dalo by se říci, že je to sociologicky a filosoficky originální a prozíravý autor, jehož myšlenky mají svou stálou platnost. Má v sobě i kousek prorockého ducha. Píše, že „při hře máme co dělat s naprosto primární životní kategorií, kte-

rá je každému ihned zřejmá, s celostí, jestliže vůbec existuje něco, co si takový název zaslouhuje (...) ve hře však nutně poznáváme ducha“.

Hra má rytmus a harmonii. Cítíme v ní napětí. Vnímáme v ní i dětský strach, rozjásané veselí, hra může být ovšem i posvátným obřadem a obsahovat mystickou fantazii. Huizinga hovoří také o posvátném obřadu, o kultech archaických kultur: „Účastníci kultu jsou přesvědčeni, že se jejich konáním dosahuje jistého blaha a že se jím uskutečňuje vyšší řád, než ve kterém běžně žijí.“

Ve svých úvahách o hře nás Huizinga upozorňuje mj. na personifikování abstrakt: „Starý zákon poskytuje příklady personifikovaných abstraktních představ ve čtveřici Milosrdenství, Pravda, Spravedlnost a Pokoj, které se spolu potkají a navzájem se políbí, ze Žalmy 85, a v postavě Moudrosti z Knihy přísloví. „Pojmy hra a svatost jsou vždy ve vzájemném spojení. A stejně tak i pojmy básnické zobrazení a víra.“

Charakter hravosti mají věci, které jsou konečné. Humor nám je podle Morgensterna ukazuje z hlediska nekonečnosti. Kdyby Pán vesmíru neměl smysl pro humor, jak by si mohl hrát?

Situaci blízkosti hry i zděšení poznal Kristus. Zděšení z hříchu a smrti, z vypití hořkého kalicha až do dna. Také ze hry: dramatu – které se odehrává v celém kosmu a bude znamenat jeho hlubokou proměnu, podstatnou pro každou lidskou bytost, jež má být z hříchu vysvobozena, bude za ni zapláceno nevinnou krví. Tak stojí celé křesťanstvo na závratně riskantní hře Boží lásky, hře, která stála život. „Prohrou“ Boží hry nám Kristus otevřel přístup ke hře věčného života.

PhDr. Olga Nytrová

Je historie opravdu učitelkou života?

Vždycky jsem tomu věřila. Heslo HISTORIA MAGISTRA VITAE se výrazným písmem skvělo v naší učebně dějepisu. Ale v posledních letech ve mně sílí přesvědčení, že lidstvo jako celek je v podstatě nepoučitelné. Jednotlivci se o historii svých rodin většinou zajímají, rádi pátrají po tom, jak žili jejich předkové. Babičky a dědečkové vyprávějí vnoučatům, jak to chodívalo, když oni byli malí. Mezi dětmi a mládeží je celkem velký zájem o různé projekty a výstavy z naší minulosti.

účastníků a jejich přátel – uvedme namátkou deníky **Anny Frankové**, **Etty Hillesum**, připomeňme si životní příběh **Terezie Benedikty od Kříže**, **Edith Steinové**. V knize **Spravedlivý riskuje** se dočteme o osudech Karla Weiricha, českého novináře a zachránce židů v Itálii. Zajímavý je příběh syna tajemníka Adolfa Hitlera, Martina Bormanna. V knize **Život ve stínu** Bormannův syn popisuje, jak se mu po porážce Německa zhroutil svět. Byl nucen se ukrývat u prostých lidí, poznal zde pravou křesťanskou

Ani my Češi nejsme tak hodní a mírumilovní, jak si o sobě myslíme. Během období totality, zvláště prvních deseti let, byly sta tisíců lidí z politických důvodů vězněny, tisíce dalších se staly obětí justičních vražd, o pronásledování církvi a věřících ani nemluvě.

Ale jak dojde na historické souvislosti, většina lidí má klapky na očích a hledí jen svým směrem. Připomeňme si například: Holocaust, Genocida. To slovo ke konci 2. světové války poprvé zaznělo ve spojitosti s masovým vyvražďováním židů nacisty. Ti, kdo židům pomáhali, činili to s nasazením života svého i svých rodin, mnozí vlastní životy obětovali. Svědectví o této těžké době nalezneme např. v denících a knihách přímých

lásku. Konvertoval k víře a později se stal misionářem.

Současná Evropa však nechce slyšet o tom, že již v období 1. světové války Osmanská říše systematicky likvidovala nejen arménskou národnostní menšinu, ale křesťany vůbec. Turci tenkrát zřídili 25 koncentračních táborů a vymysleli pochody smrti do pouště. Jeden a půl milionu zmařených lidských životů! O tomto tra-

gickém období z dějin křesťanství pojednává např. kniha Katastrofa křesťanů: Likvidace Arménů, Asyřanů a Řeků v Osmanské říši v letech 1914–1923 autorů P. Košťálové, P. Nováka a M. Řoutila. Když v září 1915 poslal turecký ministr vnitra instrukce na téma, co dělat s Armény, znělo to skoro doslova jako rozkazy, které později vydával zabijákům SS Heinrich Himmler: „Jejich existence musí být ukončena, je nezbytné přijmout jakkoliv tvrdá opatření, nesmí být brán ohled na věk či pohlaví, ani na jakékoliv morální zábrany.“ „Evropa si uvědomuje, co se tehdy stalo, ale nechce si poškodit vztahy se strategickým partnerem“, říká odborník na Turecko Michal Thim. Dodává, že Turecko bylo za studené války východní hrází NATO proti Sovětskému svazu, teď je zase důležité jako hráz proti bojovnému islámu a pro války v Iráku i Afghánistánu. Přesto je neuvěřitelné, že lze během pár měsíců vyhladit půl národa, a ještě neuvěřitelnější je, že se na to dá téměř zapomenout.

A dnes? „*Pronásledování křesťanů je jednou z největších genocid současnosti, přesto však tomu zájem veřejnosti neodpovídá.*“ Tato slova zazněla na konferenci o perzekuci křesťanů, která proběhla v listopadu loňského roku v pražské Knihovně Václava Havla. Kromě politiků a zástupců církevních organizací na akci promluvili i věřící, kteří zakusili násilí např. v Severní Koreji, Sýrii a Súdánu. A aktuálně? Útoky islámského státu na křesťanskou náboženskou menšinu v Sýrii světové mocnosti moc netrápí, sledují své vlastní zájmy.

Ani my Češi nejsme tak hodní a mírumilovní, jak si o sobě myslíme. Během období totality, zvláště prvních deseti let, byly sta tisíců lidí z politických důvodů vězněny, tisíce dalších

se staly obětí justičních vražd, o pronásledování církvi a věřících ani nemluvě.

Ano, „Dějiny jsou svědky časů, světlem pravdy, živou pamětí, učitelkou života a poslem minulosti“, jak říká velký Cicero, ale my tu pravdu často vidět nechceme. A když, tak jen u druhých. Vlastně jsme zase u známého „Vidíš třísku v oku bratra svého, ale břevno ve svém oku nevidíš“ (Mt 7,3).

Ale jak dojde na historické souvislosti, většina lidí má klapky na očích a hledí jen svým směrem. Připomeňme si například: Holocaust, Genocida. To slovo ke konci 2. světové války poprvé zaznělo ve spojitosti s masovým vyvražďováním židů nacisty.

Málokdo z lidí je zlý jen proto, že si to sám přeje. Mnohý si není schopen uvědomovat, že způsobuje svým bližním škodu či utrpení. Vždyť i nacističtí zločinci uváděli před soudem, že plnili rozkazy. Jednoduchá zásada vzájemnosti v jednání mezi lidmi, tzv. Zlaté pravidlo vyjadřuje lidskou zkušenost, že základem dobrých vztahů je schopnost představit si sebe sama na místě druhého. Od počátku dějin lidstva až do dnešních dnů tedy stále platí: „*Co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ty jim*“ (Tob 4,15). A to by pro každého člověka mělo být hlavním poučením z historie.

Ing. Markéta Hlasivcová
Dialog na cestě

PŘITAŽLIVÁ VÝSTAVA

**Miroslav Horníček
– aristokrat humoru**

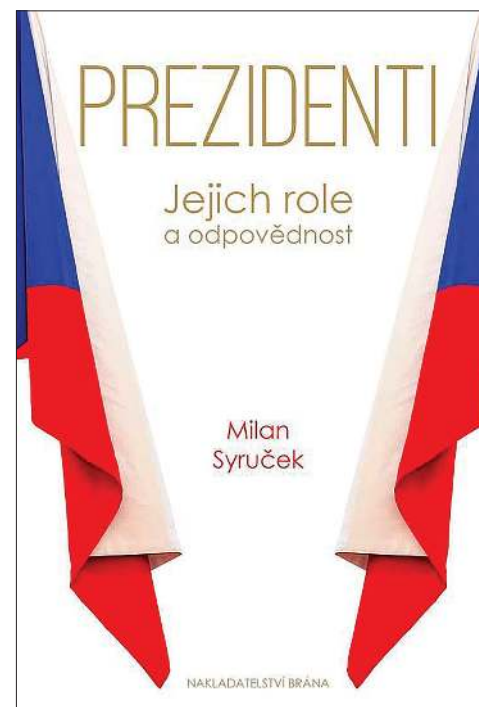
Sto let od narození výrazné osobnosti české kultury Miroslava Horníčka (1918–2003) připomíná Památník Karla Čapka na Strži ve Staré Huti u Dobříše zajímavou výstavou. Vedle publikací, scénářů, plakátů, LP desek a originálů koláží uvidíte třeba Horníčkův klobouk, jeho křeslo se stolkem, psací stroj, fotoaparát a další unikáty, též vzpomínky jiných umělců. Lze vidět dokumentární filmy z umělcova archivu, jako Bytost mého bytu, který nahlíží do soukromí. „Výstavu jsme uspořádali v Památníku Karla Čapka i proto, že cítíme vnitřní spřízněnost obou umělců pokud jde o esprit, moudrost a inteligentní, laskavý humor,“ říká ředitelka památníku Kristina Váňová. Výstava potrvá do 31. srpna.

Na snímku je pan Horníček v jeho chalupě v Kytlici a Památních Karla Čapka na Strži.

Foto Jovan Dezort

KNIHA Z VYSOKÉ POLITIKY

**Prezidenti – jejich role
a odpovědnost**

Milan Syruček je známým politickým komentátorem a také autorem mnoha knih, naposledy o Francoisu Mitterandovi a Michailu Gorbačovovi. Novinkou je zamyšlení nad jedenácti našimi prezidenty, od Masaryka počínaje až po Miloše Zemanu.

na. Zabývá se jejich politickou činností i lidskými vlastnostmi. Dává nám tak ucelený obraz našich státníků. Je to užitečná kniha, vytištěná na kvalitním papíru, prostě reprezentační.

Na snímku je Milan Syruček při křtu své knihy, foto Jovan Dezort.

Mgr. Věnceslava
Dezortová

Hudební večery na Žižkově

V pondělí 11. června v 18 hodin se uskutečnil poslední předprázdninový koncertní večer ze seriálu hudebních produkcí, které pořádá Husův institut teologických studií pro studenty, absolventy, členy církve i širokou veřejnost v prostorách auly na velkoplošném plátně pod taktovkou milovníka a velkého znalce vážné a operní hudby Mgr. Karla Bicana. Hudební sezónu jsme uzavřeli projekcí unikátního galakonzertu, ve kterém se nám představili excelentní protagonisté nejen operních opusů, australská sopranistka Joan Sutherland a italský tenorista Luciano Pavarotti, který byl v roce 1983 realizován v Opera House (Sydney, Austrálie). Noblesní „prima donna assoluta“ a jeden z nejlepších představitelů „belcanta“, naplnili přítomné nádherným hudebním zážitkem. Návštěvnost byla vysoká, pravidelně pořádané „hudební dýchánky“ se již dostaly do povědomí především místních obyvatel, kteří je pravidelně navštěvují.

Dovolte, abychom vás srdečně pozvali na další hudební zážitek, který se uskuteční ve středu 19. září od 18 hod. opět v aule Husova institutu.

Budeme se na vás těšit a připravíme vám opět nezapomenutelný skvostný zážitek.

Za realizační tým vás co nejsrdečněji zve Renata Velišková
Foto Ing. M. Matoušková

POUŤ na Sázavě v prvorepublikovém duchu!

Letošní Pouť na Sázavě proběhla v duchu první republiky, k čemuž přispěl i nápad zúčastnit se v kostýmu té doby. V příštím čísle Husity vám přineseme obrazovou reportáž, jak to všechno probíhalo :-)

Pouť na Sázavě 2018

SÁZAVSKÝ KLÁŠTER a Sbor CČSH opata Prokopa na Sázavě
v sobotu 23. 6. 2018 od 9.00 do 16.00 hod.

PROGRAM PRO DĚTI

- ☀ Výtvarná soutěž: Republika slav! (9.30 – 13.45)
- ☀ Vyhlášení dětské výtvarné soutěže (14.15 – 14.30)
- ☀ Interaktivní zážitková hra: Republika slav! (11.15 – 13.45)
- ☀ Beruška Band (13.45–14.15)
- ☀ Divadlo ŠUS a dílnička – výroba dřevěných hraček (14.30–16.00)

Rodiče a dospělý doprovod se může těšit na pouť s prapory, bohoslužbu open air, Melody boys, Swingkoppu, Evu Henychovou a Slávka Klecandra a zatančit si se skupinou Zig Zag charleston a swing!

Změna programu vyhrazena. Vstup dobrovolný. Při koncertech sbírka na Dětský domov Husita a Dětský domov Sázava. V areálu též můžete přispět na opravu fresek Sázavského kláštera. Pouť na Sázavě pořádá ke 100. výročí ČSR Církev československá husitská ve spolupráci s NPÚ – klášterem Sázava za podpory Města Sázava a Ministerstva kultury ČR.

POJEDTE NA SÁZAVU VLAKEM!

Pouť na Sázavě 2018

SÁZAVSKÝ KLÁŠTER a Sbor CČSH opata Prokopa na Sázavě
v sobotu 23. 6. 2018 od 9.00 do 16.00 hod.

☀ PĚŠÍ POUŤ S PRAPORY

☀ BOHOSLUŽBA
OPEN AIR

☀ MELODY BOYS

☀ ZIG-ZAG – taneční
vystoupení a výuka
tanců charleston
a swing

☀ SWINGKOPA

☀ EVA HENYCHOVÁ
a SLÁVEK KLECANDR

☀ Komentované
prohlídky Sázavského
kláštera

☀ SOUTĚŽ O CENY:
100 let republiky

☀ CELODENNÍ
DĚTSKÝ PROGRAM

☀ Divadlo SUS a dílnička –
výroba dřevěných hraček

☀ Beruška Band

☀ Interaktivní zážitková
hra: Republika slaví!

☀ Výtvarná soutěž:
Republika slaví!

Změna programu vyhrazena. Vstup dobrovolný. Při koncertech sbírka na Dětský domov Husita a Dětský domov Sázava. V areálu též můžete přispět na opravu fresek Sázavského kláštera. Pouť na Sázavě pořádá ke 100. výročí ČSR Církev československá husitská ve spolupráci s NPÚ – klášterem Sázava za podpory Města Sázava a Ministerstva kultury ČR.

Český zápas
Týdenník Církve československé husitské

HUSITA

**Ekumenická
akademie**

RAKETA
CASOPIS PRO DĚTI CHTĚJÍCÍH RODIČŮ